

HISTORICAL SOURCES OF THE
PROTO YIDDISH HIGH VOWELS
IN THE SEMITIC COMPONENT

Modern Yiddish reflexes of Proto Yiddish *ī, *ī̄, *ū and *ū̄ are generally predictable on the basis of cognate Tiberian forms. Examples illustrate instances of the high vowels preceding begedkefet plosives and spirants.

(a) Tiberian i and u are always short in closed unstressed syllables. A geminate consonant closes the preceding syllable. Begedkefet plosives (b,g,d,k,p,t) are geminate in intervocalic position.

(b) Tiberian i and u are always long in open unstressed syllables. A nongeminate consonant in intervocalic position initiates the following syllable, leaving the preceding syllable open. Begedkefet spirants (v,γ,ð,x,f,θ) are nongeminate in intervocalic position.

(c) Polysyllabic Tiberian forms stressed ultimately are processed by stress shift to penultimate position in Yiddish and by Borokhov's Law (reduction of posttonic vowel to a, and pretonic vowels to a; however, pretonic a is not generally reduced). Gemination is lost.

(d) Basis for comparison exists where unstressed Tiberian ī, ī̄, ū and ū̄ are cognate with stressed Modern Yiddish reflexes of Proto Yiddish *ī, *ī̄, *ū and *ū̄, respectively.

(e) No basis for comparison exists where a Tiberian syllable is closed by a consonant preceding a word boundary or preceding another consonant, in which case any long vowel is processed in Yiddish by Closed Syllable Shortening (Proto Yiddish *ī̄ → *a; *ē̄ → *ε; *ī̄ → *ī; *ō̄ → *ō; *ū̄ → *ū).

ILLUSTRATIVE CORPUS:

(All Tiberian forms cited are stressed ultimately; Yiddish cognates are stressed penultimately. See (c) above.)

Proto Yiddish (Semitic Component) *ī

<u>Tiberian</u>	<u>Dutch Y¹</u>	<u>Central Y</u>	<u>Northeastern Y</u>
hālī\$x̄ō	halī\$x̄ə	halī\$x̄ə	halī\$x̄ə
h̄ārī\$fūθ	xarī\$fəs	xarī\$fəs	xarī\$fəs
h̄āšī\$vūθ	xəšī\$ves	xšī\$ves	xšī\$ves
h̄āsī\$dūθ	xəsī\$dəs	xsi\$dəs	xsi\$dəs
kəθī\$vō	kəsī\$ve	ksi\$ve	ksi\$ve
mašhī\$θīm	mašxī\$səm	mašxī\$səm	mašxī\$səm
nəvi\$ōīm	nəgi\$dəm	nəgi\$dəm	nəgi\$dəm
mi\$ōō	mi\$se	mi\$se	mi\$se
taxrī\$x̄īm	taxrī\$šəm	taxrī\$x̄əm	taxrī\$x̄əm
taqqī\$fūθ	təkī\$fəs	tkī\$fəs	tkī\$fəs
yəhī\$ōīm	yəxi\$dəm	yəxi\$dəm	yəxi\$dəm
yəšī\$vō	yəšī\$ve	yəšī\$ve	yəšī\$ve

Proto Yiddish (Semitic Component) *ī

<u>Tiberian</u>	<u>Dutch Y</u>	<u>Central Y</u>	<u>Northeastern Y</u>
dib\$būr	dī\$ber	dī\$ber	di\$ber
gib\$bōr	gī\$ber	gī\$ber	gi\$ber
h̄id\$dūš	xī\$dəš	xī\$dəš	xi\$dəš
q̄ip\$pūš	ī\$peš	ī\$peš	i\$peš
mid\$dō	mī\$də	mī\$də	mi\$də
nid\$dō	nī\$də	nī\$də	ni\$də
nig\$gūn	nī\$gən	nī\$gn̄	ni\$gn̄
qid\$dūš	kī\$dəš	kī\$dəš	ki\$dəš
šid\$dūx	šī\$dəš	šī\$dəx	ši\$dəx
šik\$kōr	šī\$ker	šī\$ker	ši\$ker
sib\$bō	sī\$be	sī\$be	si\$be
sid\$dūr	sī\$dər	sī\$dər	si\$dər
šib\$būr	cī\$ber	cī\$ber	ci\$ber
tip\$peš	tī\$peš	tī\$peš	ti\$peš

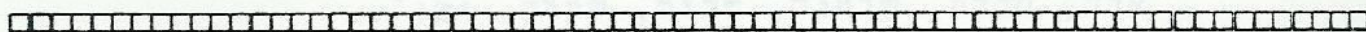
¹after Beem (1959, 1975)

Proto Yiddish (Semitic Component) *ū

<u>Tiberian</u>	<u>Dutch Y</u>	<u>Central Y</u>	<u>Northeastern Y</u>
čärū\$fō	aru\$fə	ari\$fə	aru\$fə
ʔōsū\$θō	asu\$sə	asi\$sə	asu\$sə
havrū\$θō	xavru\$sə	xavri\$sə	xavru\$sə
kəθū\$vim	kəsu\$vēm	ksi\$vēm	ksu\$vēm
kibbū\$ōim	kibu\$dəm	kəbi\$dəm	kəbu\$dəm
məlu\$xō	məlu\$xə	məli\$xə	məlu\$xə
šiddū\$xim	šidu\$xəm	šədi\$xəm	šədu\$xəm
təqū\$fō	təku\$fə	tki\$fə	tku\$fə
təšū\$vo	šu\$ve	či\$ve	ču\$ve

Proto Yiddish (Semitic Component) *ū

<u>Tiberian</u>	<u>Dutch Y</u>	<u>Central Y</u>	<u>Northeastern Y</u>
hup\$pō	xō\$pe	xī\$pe	xu\$pe
kəθub\$bō	kəšō\$bə	ksi\$bə	ksu\$bə
məhut\$tōn	məxō\$tən	məxi\$tn	məxu\$tn
məqub\$bōl	məkō\$bəl	məki\$bł	məku\$bł
məšug\$gōf	məšō\$gə (~u)	məši\$gə	məšu\$gə
mut\$tōr	mō\$ter	mī\$ter	mu\$ter
suk\$kō	sō\$ke	sī\$ke	su\$ke
šut\$tōf	šō\$tef	ši\$tef	šu\$tef

S U M M A R Y :

- Tiberian ī /__\$ || Proto Yiddish *ī > DY ī || CY ī || NEY i
- Tiberian i || Proto Yiddish *ī > DY ĩ || CY ĩ || NEY i
- Tiberian ū /__\$ || Proto Yiddish *ū > DY u || CY ī || NEY u
- Tiberian u || Proto Yiddish *ū > DY ō || CY ĩ || NEY u

C O N C L U S I O N :

The consistency of the correspondences between DY and CY demonstrates that the forms were inherited into Proto Yiddish. They could not have entered the language from texts unless the speakers of both dialects are assumed to have been aware of (a) and (b) above and consciously applied these principles of Tiberian phonology in their Yiddish.

THE PROTO VOWELS OF THE SEMITIC COMPONENT
IN TERMS OF THEIR MODERN YIDDISH REFLEXES

1. Long vowels:

*ō₁ *ē₁ *ī₁ *ō₁ *ū₁

2. Short vowels:

*a₂ *ε₂ *ı̄₂ *ō̄₂ *ū̄₂

3. Originally long vowels processed by Closed Syllable Shortening:

*a₃ (<*ō₁) *ε₃ (<*ē₁) *ı̄₃ (<*ī₁) *ō̄₃ (<*ō₁) *ū̄₃ (<*ū₁)

1) *ō₁ > DY ō || AY ȍ || SHY ȍ || CY ū ~ ŭ || SEY u || NEY ɔ

Reflexes of *ō₁ occur paradigmatically in open syllables only.

Examples:

אלסנה, בחור, ברכה, גאון, גלות, הלואה, השפעה,
 זכרון, חרטה, ילה, כבוד, כלבים, כתבים, לבנה,
 לשון, סחשבה, סלאכה, מפלה, משל, משפחה, סחנה,
 נביא, נחמה, נקמה, נשמה, סברא, סכנה, ספק,
 עלול, פגמים, פסור, פנים, פרנסה, פשוט, צוואה,
 צרה, קללה, שבחים, שלום, שררה, וכו'.

Eastern Yiddish Anomalies: אב (חודש), כף (אוח), רב.

Pan Yiddish Anomalies: וואָח. חוּ.

2) *ē₁ > DY εy || AY εy || SHY εy || CY ay || SEY ey || NEY ey

Reflexes of *ē₁ occur paradigmatically in open syllables only.

Examples:

בהסה, ברירה, גזילה, גירוש, גניבה, גרים, דעה, הא,
 הפקרות, זכר, זקנה, חלק, חרם, חשק, לצים, סבין,
 סגפה, סילא, סכשפה, סצבה, סחים, נבילה, נרות,
 ספקות, ספר, (ב) סתר, עדות, (גן) עדן, עצה, (ב) פירוש
 פליטה, צלם, קדישה, שדים, שמות, שכל, שלמות, שרפה,
 חיקו, (סחיכא) חיתי, וכו'.

Pan Yiddish Anomalies:

בית (אוח), חן, ריש.

3) *ī₁ > DY ī || AY ī || SHY ī || CY ī || SEY ī || NEY i

Reflexes of *ī₁ occur paradigmatically in open syllables only.

Examples:

אושפיוזין, אכילה, בדיקה, בקיאות, הליכה, חליצה,
חמיסה, חסידים, חריפות, חשיבות, חתיסה, טבילה,
(בת) יחידה, ישיבה, כתיבה, סבינות, סדינה,
סחילה, סיחה, מסחיתים, נביאים, נגידים, נגינה,
ספירה, עשירות, פגיסה, פגירה, צדיקים, (חברה)
קדישא, קצינים, קרירה, רגילות, שחיטה, שירה,
שמירה, שתיקה, תכריכים, תפיסה, תקיפות, וכו'.

4) *ō₁ > DY ou || AY ou || SHY ou || CY oy || SEY oy || NEY ey

Reflexes of *ō₁ occur paradigmatically in open syllables only.

Examples:

אורח, אפיקורס, בכורה, גולם, גורל, דורות, חובות,
חודש, חולה, חושך, חלומות, חשבונות, טובה, יורד,
יורש, יסודות, כוסות, כלומר, לשונות, סופת, מורא,
סנורה, מקומות, סודות, סוחר, סופר, עונש, עושר,
קודם, (לשון) קודש, קולות, קונה, (ב)רוגז, רופא,
שומה, שופט, שורש, שלושים, שונא, תורה, וכו'.

Eastern Yiddish Anomaly:

חוב.

5) *ū₁ > DY u || AY ü || SHY ū || CY ī || SEY ī || NEY u

Reflexes of *ū₁ occur paradigmatically in open syllables only.

Examples:

אסותא, בושה, בחולה, גבורה, חברותא, חידושים,
חושים, חלוקה, חשובים, ישובים, יסורים, ישועה,
כיבודים, כתובים, מלבושים, מלוכה, נבואה,
ניגונים, סעודה, עגונה, פורים, פירושים, פסוקים,
פרוסה, פקודה, קבורה, רבותא, רפואה, רצועות,

שבועה, שורה, שידוכים, שמועה, תבואה, תיקונים,
תפוצות, תקופה, תרופה, תרוצים, תשובה, וכו'.

- 6) $*a_2 > DY \check{a} \parallel AY \check{a} \parallel SHY \check{a} \parallel CY \check{a} \parallel SEY \check{a} \sim a \mid a \parallel NEY a$
Reflexes of $*a_2$ occur in any syllable.

Examples:

אגב, אודאי, אכלן, אכסניא, בדחן, בטלן, בר סמכא,
בח סלכה, גלח, גנב, דחקא, דחקות, דלפון, דף,
דעת, דרשן, הצטרכות, חזיר, חיה, חלה, יקרון, כת,
לחש, סול, סלאך, סלבוש, סלסד, ססש, סתסיד, נחה,
נפקא, סס, עזות, עחלה, פחד, פרצוף, צד, קצב,
קשיא, תכלית, וכו'.

- 7) $*\epsilon_2 >$

(α) $DY \epsilon \parallel AY \epsilon \parallel SHY \epsilon \parallel CY \epsilon \parallel SEY \epsilon \parallel NEY \epsilon$

(a) in closed syllables. Examples:

אביון, אסתר, אפשר, אתרוג, הכשר, הסשך, הסכס,
הספר, הפקר, הקדש, חברה, חדחה, חשבון, חשוון,
עזרה (נשים), שדרה, וכו'.

(b) originally unstressed open syllables to which
stress has shifted. Examples:

אדום, אלול, אסור, אסח.

(c) originally unstressed closed syllables to which
stress has shifted, and which have become open
due to degemination. Examples:

היזק, היתר.

(β) $DY \bar{e} \parallel AY \epsilon y \parallel SHY \bar{e} \parallel CY \bar{e} \parallel SEY \check{y} \mid ey \parallel NEY \epsilon$

(d) in stressed open syllables. Examples:

בגד, גדר, דרך, הבל (הבלים), זמר, חנק, חסד, טבע,
(ביח ה) כנסח, כלב, כנגד, לחם, נגע, נפש, קרון,
רגל, רגע, רווח, רסז, שטח, שקר, וכו'.

8) *ĩ₂ > DY ĩ | ε || AY ĩ || SHY ĩ || CY ĩ || SEY ĩ || NEY i

Reflexes of *ĩ₂ occur

(a) in closed syllables. Examples:

בלבול, בסקום, ברכה (כהנים), דקדוק, יזכור, כסלו,
סדבר, סזרח, סנהג, סנחה, סצוה, סקוה, משנה, משפט,
נדחה, נמצא, נפטר, פלפול, פנחס, פנקס, קצבה,
שמשון, שפחה, שפלות, שמחה, וכו'.

(b) originally closed syllables. Examples:

ביקור (חולים), גיבור, דיבוק, חיבור, חידוש, חילול,
חילוף, חילוק, חינוך, (ב) חינם, טינוף, כישוף,
לכתחילה, סגילה, סידה, סיטה, ניגון, נידה, ניצול,
סיבה, סידור, ציבור, קידוש, קליפה, קנאה, שבעה,
שידוך, שיטה, שיכור, שנאה, תהילים, תפילה וכו'.

9) *ǔ₂ > DY ǔ || AY ǔ || SHY ǔ || CY ǔ || SEY ǔ || NEY ǔ

Reflexes of *ǔ₂ generally occur in closed syllables.

Examples:

ברכו, חכמה, (ס) כל (שכן), מפרשים, מרדכי, משרתים,
ערלה, קרבן, וכו'.

Pan Yiddish Anomaly:

חגא.

10) *ũ₂ > DY ǔ || AY u || SHY ũ || CY ĩ || SEY ĩ || NEY u

Reflexes of *u₂ occur

(a) in closed syllables. Examples:

אונקלוס, גוזמא, דוגמא, חולשא, חוסרא, חוצפה,
סוסטום, סבולבל, סוסחה, סוסכס, סופלג, סוצלח,
סוקצה, סטושטש, סוגיא, עובדא, פלוגתא, קונטרס,
רוגזא, שולחן (ערוך), שוחפות, וכו'.

(b) originally closed syllables: Examples:

גאולה, גדולה, חולין, חומש, חופה, טומאה, ירושה,
כהונה, בחובה, סבוזה, סותר, מזוסן, מחולק, מחותן,
מסופל, סכולה, מלומד, מסונה, סנוול, מסופק, מפונק,
סקובל, סרובע, משוגע, משומד, משונה, משועבד, סוכה,
קדושה, קולא, שותף, וכו'.

11) $*a_3 (< *a_1) >$ reflexes of $*a_2$ (= No 6 above)

Reflexes of $*a_3$ occur in closed (or formerly closed) syllables only. Examples:

(כיבוד) אב, אחריות, (בעלי) בתים, גזר, (שעה ה)
דחק, (בדיל ה) דל, דם, דן (לכף זכות), דרש,
(כדין וכ) דח, העוויות, חם, חם (זין), חשד,
יד (אחת), ים, כלל, כפר, כתב, לויה, (רחסנא)
לצלן, סחק, סן, (על) מנת, משניות, נע ונד,
סכך, סתם, (רבונוד) עלמא, (ביה) עלמין, פגם,
פחה, פסק, פרט, פשט, קנס, (פגע) רע, שאר
(ירקות), שבח, שבט, שווא (ושקר), שטר, שמד,
חם, וכו'.

12) $*\varepsilon_3 (< *e_1) >$ reflexes of $*\varepsilon_2$ (/1,2,3 = No 7a above)

Reflexes of $*\varepsilon_3$ occur in closed (or formerly closed) syllables only. Examples:

(כיבוד אב ו) אמ, ביה (דין), (פדיון ה) בן, גט,
גר, גרשון, הן, חטא, חיה, טיה, יש, לב (טוב),
ליה (ברירה), לץ, סימרא, סלעיל, סם, סח, נם,
ספק (ספקא), (ס) עת לעת, קץ, שד, שם, חל, וכו'.

13) * \check{y}_3 (< * \bar{y}_1) > reflexes of * \check{y}_2 (= No 8 above)

Reflexes of * \check{y}_3 occur in closed syllables only.

Examples:

ברית, גיד (הנשה), (ב)דיל (הדל), דינ, (ב)זיל (הזול),
ידיד, יריד, כתיב, סין, וכו'.

14) * \check{s}_3 (< * \bar{s}_1) > reflexes of * \check{s}_2 (= No 9 above)

Reflexes of * \check{s}_3 occur in closed (or formerly closed) syllables only. Examples:

(יש) אומרים, אורחים, אזה, אפיקורסות, בכור(תא)
בוררה, גוג וסגוג, דור, (כל) הון (דעלמא),
(ב)זול, זכור (ברית), חוב (wy), (דברי) חול,
חוק (ולא יעבור), (שבת) חזון, חצות, (אבן) טוב,
יום (טוב), יוצרות, יורדים, יורשים, יסוד,
(בר) כוכבא, כוס, כופרים, לוט, לומדות, סוסרים,
סורדים, סושלים, סופחים, (אחרי) כות, סדום,
סוד, סוחרים, סוף, סופרים, עול, עוף, פוסקים,
קול, ראש, רוב, רוצחים, שוחטים, שוסרים, שופטים,
שונאים, (שין) שמאל, תהום, תוך, וכו'.

15) * \check{u}_3 (< * \bar{u}_1) > reflexes of * \check{u}_2 (= No 10 above)

Reflexes of * \check{u}_3 occur in closed syllables only.

Examples:

גבול, גוף, דפוס, דרוש, זוג, זכות, זנות,
חוט (השערה / השדרה), (א)חוז, חוש, כרוז,
לבוש, סום, סוג, סוס, פסול, רשות, שום,
שוק, שטות, תחום, וכו'.

**** **** **** **** **** **** **** ****
**** **** **** **** **** **** ****